

TVEGANJA

Splošna tveganja

Vrednost vrednostnih papirjev in donos iz vrednostnih papirjev ter drugih finančnih instrumentov lahko nihata. Nobenega zagotovila ni, da bo predviden donos naložbe v vrednostne papirje ali druge finančne instrumente dosežen. Praviloma so naložbe v vrednostne papirje in druge finančne instrumente primerne le za tiste vlagatelje, ki razumejo in so pripravljeni sprejeti tveganja, zaradi katerih lahko delno ali v celoti izgubijo vložena sredstva. Zaradi tega je zaželeno, da si vlagatelji pridobijo neodvisna strokovna mnenja o vlaganjih v vrednostne papirje in druge finančne instrumente, da bi zmanjšali tveganja, ki jih navajamo v nadaljevanju.

Politična in gospodarska tveganja

Politično in gospodarsko tveganje vlagateljev v Sloveniji je povezano s pomanjkanjem tradicije državotvornosti in tržnega gospodarstva, kar ima za posledico pogosto spreminjanje zakonskih podlag, ki določajo okvire gospodarjenja.

Nelikvidnost

Zaradi majhnosti slovenskega trga kapitala, lahko že manjša sprememba v povpraševanju ali ponudbi po vrednostnih papirjih in drugih finančnih instrumentih povzroči večje nihanje tržne cene. Možno je, da je vrednostni papir ali drug finančni instrument težko ali nemogoče v kratkem času prodati po razumni ceni. Nelikvidnost povečuje razliko med ponujeno in povpraševano ceno na trgu, ki se lahko močno razlikujeta od povprečne tržne cene.

Poravnalno in skrbniško tveganje

V primeru, da se z vrednostnim papirjem ali drugim finančnim instrumentom trguje izven organiziranega trga ali da trgovani vrednostni papir oz. drug finančni instrument ni vknjižen v register KDD Centralne klirinško depotne družbe Ljubljana d.d. (v nadaljevanju KDD), se lahko zgodi, da poslu z vrednostnimi papirji ali drugimi finančnimi instrumenti ne sledi poravnava. V takih primerih so lahko lastništvo in pravice iz lastništva sporni.

Spekulativne naložbe in vzvodje

Nekateri vrednostni papirji nosijo že vnaprej pričakovano možnost neizvršitve obveznosti in možnost izgube vloženi sredstev ali drugih pravic iz vrednostnega papirja. Vzvodje (zadolževanje z namenom pridobiti dodatna sredstva za naložbe) in naložbe v izvedene finančne instrumente lahko poleg tega privedejo do tega, da vlagatelj izgubi več kot je zmožen plačati in do njegove nesolventnosti.

Valutno tveganje

Valutno tveganje je povezano z nezažljenimi valutnimi nihanjem, ki lahko povzročijo zmanjšanje dobička ali izgubo, zato je potrebno posebno pozornost nameniti vrednostnim papirjem in drugim finančnim instrumentom, ki imajo osnovno vrednost določeno v tuji valuti ali po netržnem tečaju.

Splošna priporočila za zmanjšanje tveganj

Vlagateljem v vrednostne papirje in druge finančne instrumente splošno priporočamo razpršenost naložb v različne vrednostne papirje ali druge finančne instrumente različnih izdajateljev, tako da je zmanjšana izpostavljenost na posamezni finančni instrument. Ker je število vrednostnih papirjev oz. drugih finančnih instrumentov omejeno, tudi v tem primeru obstaja teoretična možnost, da vlagatelj izgubi vsa vložena sredstva, vendar je taka verjetnost bistveno manjša. Prav tako je naložbe priporočljivo razpršiti tudi med drugačne oblike naložb, kot so na primer bančni depoziti, zlato, nepremičnine itd.

Vsem vlagateljem priporočamo, da se temeljito podučijo o lastnostih vrednostnih papirjev in drugih finančnih instrumentov. Redno naj spremljajo vse dejavnike, ki bi lahko vplivali na spremembe vrednosti njihovih naložb. Poiščejo naj strokovni nasvet glede dejavnikov, ki jih ne razumejo.

Sredstva, ki jih vlagatelji nalagajo v vrednostne papirje ali druge finančne instrumente, naj bodo na razpolago za daljše časovno obdobje. Vrednostni papirji v kratkem obdobju precej nihajo in so lahko nelikvidni. Zgodovinska statistika pokaže, da so v daljšem obdobju vrednostni papirji generalno imeli višji donos kot nekatere druge naložbe (npr. bančni depoziti), čeprav taka statistika ne zagotavlja višjih donosov v prihodnje.

Naložbe v vrednostne papirje in druge finančne instrumente naj ne presegajo vlagateljevih zmožnosti. Ker so take naložbe tvegane, mora vsak vlagatelj sam presoditi koliko potencialne izgube si lahko privošči in se temu ustrezno zavarovati.

Zaradi večje likvidnosti in transparentnosti poslovanja vsem vlagateljem priporočamo opravljanje poslov z vrednostnimi papirji ali drugimi finančnimi instrumenti preko organiziranega trga in pooblaščenih udeležencev tega trga. Kljub nekoliko višjim stroškom, jim organiziran trg ponuja večjo varnost pri trgovanju in poenostavljen postopek preknjižb.